

Szerkesztői iroda:
Nagyenyeden
A KIADÓHIVATALBAN
hová
lap szellemi részét illető
közlemények küldendők

Kiadóhivatal:
Wokál János könyvkereskedése
hová
az előfizetések és hirdetések
bérmentesen küldendők.

Kéziratok nem adtnak vissza.

KÖZÉRDEK.

Vegyes tartalmu heti lap.

Megjelenik minden vasárnapon.

Előfizetési feltételek:
helyben házhoz hordva vagy
vidékre postán küldve
egész évre 4 frt,
félévre . . . 2 frt,
negyedévre 1 frt.

Hirdetmények díja:
3 hasábos petit sorért, vagy
ennek helyéért 5 kr.
Bélyegdíjért külön 30 kr.

Nyilttér sora 15 kr.

Vallásosság.

Időnkint a lapok hasábjain, a szócékeken majdnem állandóan szól a panasz korunk vallásosságának hanyatlása miatt.

Ezen hanyatlás oki kapcsolatba hozatik a kor miveltisével, mely ferde irányban halad.

Elismerve ez oki kapcsolatot, azt is meg kell ismerni, hogy a betegség diagnózisa csak alapja a betegség gyógyításának.

Midőn a 14 éves fiu a csillagászat csodás világát megismeri, belátja, hogy azon kosmogonikus elmélet, melyet a Káté tanított, nem állhat meg; meg leli harc után a hat nap alatti világtérmentés elméletével, az egész vallás iránti hite megrendül.

Gyermek esze az ellentétes tanok közt az igazit, a tévelyestől megkülönböztetni nem képes, csak a mélyen gondolkodó philosophus teheti azt. Ilyenné a mai kor legmiveltettebb nemzedéke 32 éves koráig nem lehet, a jelenkori miveltetés csúcsáig el nem érők soha sem lesznek.

Ugy az ifju alphilosophus, kiből később Pál apostolhoz hasonlóan megtért bárány leszen, mint azok, kik a philosoph álláspontjág soha sem emelkednek, körükben hirdetik az egészséges következtetéssel elért — tévtanokat.

A gyógymódot abban kell keresni, hogy a papság magasabb bölcészeti és természettudományi miveltiséget sajátítson el, hogy az iskolai vallásos tankönyvek a téves kosmogoniai elvektől megtisztítsanak, nehogy az ifjává serdülő gyermek a csillagászat, geologia, paleontologia, botanika, zoologia, chemia, physika tanulmányozása alkalmával ellenmondásokat fedezzen fel.

Vizont a magasabb természettudományok hivatott apostolai megteszik abbéli kötelességeiket, hogy az idő és tér végtelenségének az erő és anyag örökkévalóságának (állandóságának) az em-

beri elme által felfoghatatlanságát és a végső ok felvételének elkerülhetlenségét hangsúlyozzák.

A kosmogoniai elvek közül ezek kellene, hogy időnkint a templomi szócékekről is fejtegettesenek.

Egyébaránt, bár a vallás legfőbb elve kosmogoniai alapon vezetetik le és az lesz az épület fundamentuma, mégis a vallás épületének falait és tetőzetét az erkölestan magasatos törvényei képezik és e tekintetben nincs mit tartani attól, hogy a gyermekeknek a családtól, iskolától és egyháztól nyert tanai, a felsőbb iskolában és életben teljes és napról-napra ismétlődő megerősítést ne nyerjenek.

Keveset és csak megtámadhatlant nyújtani a gyermeknek a kosmogoniai elvekből, a természet-tudományok széles birodalmának határaitól véve, sokat az erkölcstan örök törvényeiből.

A nép zöme mindig a vallásban is azok után indul, kiket miveltésük, észök, állásuk más viszonyaikban is vezetőivé tettek.

Ma ezen intelligens osztálynak a szócékekről igaztalan vádak és tulhaladott kosmogoniai elveket kell hallaniok majdnem minden alkalommal: természetes, hogy kerülük ezen kellemetlen benyomásokat.

„Ki kora legjobbjainak tetszését megnyerte, megtette kötelességét.”

Elégítse ki a szócék a legmiveltettebb osztály szellemi igényeit s az tolni fog a szócékhez, mint hű nyáj, a jó pásztorhoz.

S vele együtt a nép.

A miveltetés, a tudomány áradata, feltartóztat-hatatlan folyam, mely elsodorja az ellenálló gátat, ellenben fokozott erővel viszi a rá helyezett hajót. Legyenek az iskola és szócék papjai erős kormányosok és a hajó népe jó révbe, biztos kikötőbe, boldog vidékekre, dus tartományokba fog érkezni.

Alsófehérmegye közgyűlése 1888. február 27-én.

Hosszu tárgysorozat, gyors tárgyalás, rövid gyűlés, ez a helyzet signaturája. — Igaz ugyan, hogy az állandó választmány elintézi mindenkinek a dolgát, de hogy a közgyűlésen is marad igaztani való — tisztán kitűnt Vizakna város utunkaja dolgával Timár Károly derék veteránunk lelkes felszólalása folytán. A miből következik, hogy tessék az állandó választmány 60 tagjának s a közgyűlés 380 tagjának hűségben eljőni a maga dolgainak igazítására. — Nem is veszem elő a tárgysorozat minden pontját bonczkés, — vagy ha jobban tetszik: mikroskopium alá, és legkevésbé lesznek reportere minden tárgynak. — Azt tálalom elő, a mi most jobban tetszik, — a többit csak rendre-rendre, némelyiket a maga teljes egészében.

Legtöbb hajt a nmlgu minsteriumok csinálnak. — A mit mi kérünk, azt ők nem adják meg, — abba az után egy darab ideig mi megnyugszunk. A mit pedig ők kívánnak, — annak meg rendesen mi nem teszünk eleget, — de abba a nmlgu minsteriumok rendesen nem nyugosznak bele. Szóval: lüktet az elevenség a közéletben. — Ime itt van pl. a megyei tisztviselők nyugdíjalapjának ügye. — A tisztviselők jól megszórták magukat s nagy hamar összeverték 20 000 frt tőkét. Ekkor megkönyörül rajtuk az országgyűlés, persze — a választások előtt — s azt mondja: csináljon nyugdíjalapot a vármegye. — Hát a vármegye kegyes is volt ezt megteenni, de a miniszter a tisztviselőket is, — az előbb mindenik által lefizetett s lefizetendő jó nagy illeték után, még külön megpumpoltatni kívánta. — Hát ennek is elég lett téve. — Akkor azt mondta a miniszter: hja! ez a rovatál nem elég, fizessenek többet a tisztviselők. Azzal azonban adós maradt, hogy miféle törvény alapján és miféle matematika szerint és mennyi ideig kíván így eljáráni? Megírtuk, hogy úgy van jól, a hogy van, — a törvénynek elég van téve. — Most azonban újra leírt ő Nmlga s kíván ennyi meg annyi perczent fizetést, mire mi újra azt feleltük, a mennyi szükséges, adunk, — de többnek kiadását a mi zsebünk terhére ne méltóztassék parancsolni, mert nincs szükség reá. — Képzelem, hogy meg fog haragudni ő Nmlga; de hát: a ki haragszik, annak nincs igazsága.

A mit megadnak oda fenn, abba sincs nagy köszönet. — Például itt van az Abrudbányán építendő szép, nagy kaszárnya ügye. — Kerünk pénzt a költségekre — persze a magunk zsebéből — s arra azt felelik, hogy hol

TÁRCZA.

A nagyenyedi ref. templom története

a 16-, 17- és 18-ik században.
(Folytatás.)

Ezen nagy elkeseredéssel és lármával folytatott perczekkel, illetékelen bíróság közbejöttével, mert a főkonsistorium az ilyen ügyekben ítélni nem volt illetékes, végvalahára véget ért s Eperjesi enyedi pap lenni megszünt.

Az enyedi papi állomástól történt elmozdítása után szeméiuk elől elveszítjük. Ugy látszik 10 évig családjával együtt hányódott, nyomorgott.

Végre 1800-ban sikerült a gyéresi egyházi papi állomását elnyernie. Ugyanis ezen egyház anyakönyvébe 1800. ápril 9-én sajátkezűleg ezt írja: „En, Eperjesi Zsigmond, az isteni különös igazgatásból lettem gyéresi pap az 1800-ik esztendőben, áprilisnak 9-ik napján.”

A sok hányódás, vetődés, kiállott izgalmak úgy látszik megtörték, mert gyéresi papsága utolsó éveiben, — mikor pedig még férfikorának csak alig délpontján állott, elbetegesedett s káplánt volt kénytelen tartani. Budai János, később hosszú ideig enyedi pap volt, a káplánja s lett egyszersmind vője is.

A változatos és megpróbáltatásokban gazdag élet, 1806. decemberben ért véget. „1806. december 22-én temették el tiszteletes Eperjesi Uramat” írja Budai János.

Csak 47 éves volt, mikor meghalt. Eletehez semmi maradandó alkotás emléke nem fűződik. Sirját a gyéresi temetőben egyszerű sírkő jelöli.

* * *

Zalányi Szabó József.

Ifj. Eperjesi Zsigmondnak enyedi püspöki kápláni, illetőleg 2-ik papi állásától történt elmozdítása után, a püspöki kápláni intézmény azon alakjában, minőben 1781. január havában szerveztetett volt, fennállani megszűnt. A két rendes papi állomás régi alakjában visszaállítottat s az egyház újlag mindkét papját szabadon választhatta.

A püspök tetszése szerint káplánt vett fel maga mellé. Ezt fizette, vele maga helyett az egyházban olykor-olykor lelkeszi szolgálatokat végeztetett s irodájában foglalkoztatta.

A papi állomásokat illetőleg a régi állapot helyreállván, a püspök és az enyedi egyház között, az évekig artó feszült viszony elenyészett s azt a püspök személye ránti őszinte tisztelet és szeretet, odaadó ragaszkodás érzete váltotta fel.

Az egyház 1791. tavaszán 2-ik papjával Zalányi Szabó Józsefet választotta és hivta meg. Szabó, a meghívást el is fogadta, de azon feltétel mellett, ha az egyház őt biztosítja, hogy az első papi állomás üresedésbe jöttének esetében, ezen állomásra fogja előmozdítani.

Ezt az egyház megígérte.

Zalányi Szabó József hol és melyik évben született? tudni nem lehet.

Némi valószínűség a mellett szól, hogy Felvinczen született 1760. körül s Zalányi P. felvinczi ref. pap fia volt s

szárnyazási neve mellé mit atyja a családi vezeték név mellőzésével egyedül használta, a Szabó családi nevet visszavette, mi azon korban szokásossá kezdett válni.*)

Hogy azonban Zalányi Felvinczen született volna, nem bizonyítható, mert a felvinczi ref. egyházközség anyakönyvei 1848. november 13-án, mikor ezen tisztán magyarajku, szorgalmas lakóssággal bíró kis várost, a felkelő oláhok teljesen feldúlták, megsemmisültek.

Iskolai tanulmányait Szabó is az enyedi Bathlen-főtanodában folytatta és végezte. Ennek végeztével pár évet valamelyik külföldi akadémián töltött el tanulásban.

Mikor hazájába visszatért, az enyedi papi állomás ép üresedésben volt s ő azt, mint imént említém 1791. tavaszán szabályszerűleg elfoglalta.

Három évvel később Baritz elhalálózván, az egyház, szeretett ifju 2-ik papját, tett ígérete értelmében és a régi gyakorlat szerint a nagy papi állásra mozdította elő.

A nagy templom átalakításának munkálata az ő enyedi papsága idejében vette kezdetét.

Ő a nagy munka véghezvitelére szükségeltető anyagi áldozatok meghozatalára hivat hatatosan buzdította s a munkában és áldozatkészségben jó példával előljárt. Az enyedi egyházmegye egyik jegyzőjül választotta mely tisztelet haláláig viselte.

Szabó tanult, szorgalmas, önzertes pap volt. Az enyedi templom szócékében helyét becsülettel megállotta.

Az emlékezet róla azt tartotta fenn, hogy magas, jól megtermett férfi, a természetből ritka erőteljes, mély érzés hanggal megajándékozta, mely, a mi ritkaság,

*) Ezen években vette vissza a hibetől B.-Hunyadról származott Abacs család is, az Abacs családi vezeték nevet.

temény.

1887. évi LX. t.-ez. értelmében

1887. számú végzése által Deési Sámuel ellen 60 frt bírság erejéig kirendelt kiadást és 440 frtra becsült 2 db juhból álló ingóságok

kiküldést rendelő végzés közszégházánál leendő esz-

ak délelőtt 10 órája

ékezők ezennel oly meg- ingóságok ezen árverésen, en a legtöbbet ígérőnek

az 1881. évi LX. t.-ez. lesz kifizetendő hó 22 ik napján.

Gajzágó Simon, kir. bír. végrehajtó.

panjától.

at.

ének Nagy- elügyminiszter ur el köz kór házi 0 ágyra berende- egy igazgató fő- osi állomás betöl-

ása évi 500 frt.

ása évi 600 frt

lyamodások

hó 10-ig

bruár 21-én

ÉNY KÁLMÁN,

főispán.

ény.

EF. EGYHÁZ

gújítására

20-ig

zat hirdettetik,

vállalkozók, hogy

láná' levő terv-

kat kített határ-

ASZLÓ SIMON,

ref. pap.

ny.

mentén és a

okos urakat fel-

huzva elárusítani

legalsóbb árak

Gyergyay

sz.) beküldeni,

mellett gyorsan

blagosan kéretik.

10.

Y SÁNDOR,

üzleti könyvvezetője.

van a terv, költségvetés, kölcsönmódzat stb? — Vissza-
irunk: ha nincs pénz: nincs terv, nincs költségvetés,
mert a Krisztus palástját sem őrizték ingyen. — Szalay
Ferenc pedig épen nem dolgozhatik pénz nélkül, csupa
kegyes hazafiságból. — De bezzeg volt meghatottság,
midőn a mai napság egyetlen jó miniszter: B. Fejérváry
Géza ő nagyemlétsége éppen 1001. elr. sz. a. tudtul adta
szép kalligráfiával megírott levele rendjében, hogy ő
Felsége február hó 1-én kimondotta, miszerint Abrudbá-
nyán kaszárnya legyen, mert oda a császári és királyi
hadserg vitéz vadászai fognak állandóan letelepedni, a
jó friss havasi levegőben. — Ennél fogva lesz pénz, lesz
kaszárnya, vadászszőlőj — és minden egyéb.

A metesdi esendőr-laktanyát sem építettük volna,
ha nem lett volna szükség. A miniszter rendeletére onnan
vesszük a pénzt, a hol kapjuk; reméljük — helyben hagyja.
A közlekedési miniszter ő Nmltsága csinálja a legjobban:
adni nem ad, de követel. Pld. az abrudbányai utvonalat
nem veszi állami kezelés alá, de azt már kívánja, hogy
Miháczfalvánál egy „v a s f o l s z e r k e z e t ü
h i d a t” építsünk, — mert akkor adni fog
10.000 frtot! Hát ez a hidaeska ugy 120.000 forintoc-
sát igényelne, a mi — üres zseb mellett, — gyönyörű
álompép marad. Hiszen a esombordi hid sokkal olcsóbb
valami lenne, de hol a kormány nem segít, bizony nem
tudom miképpen fog kiépülni? — Altalában a hidakat
legjobb építeni a száraz á r k o k. — gyenge kis viz-
folyások, szeliden csörgedező patakok felé, de a Marosra?
a már kérem nagyzsebbi potentatokhoz illő mulatság, —
kik a másik zsebükben már tartogatják az új hid költsé-
geit. — Szegény ember rául egy gyenge tutajfélére, —
mikor nincs áradás, vagy jégzajlás, s olesó pénzen eké-
pen ringatózik a tulsó partra. — Nagypapánk is így
csinálták. — Nem mondom azonban, ha pénzünk lesz,
hogy ne látnám örömmel a Marost megnyergelve egy
csinos hiddal, mit Latinovich ur komponált, kinek az az
elve, hogy mindenütt jó ut, mindenütt jó hid s minde-
nyvök pénz kell! Eljen sokáig s 10 év alatt vigye
ezt mind keresztül a mi vármegyénkben. Oszlopot eme-
lünk érezből!

A „Purim.”

Tulajdonképp egy zsidó ünnep, mely az „Eszther
könyvé”-ben leli magyarázatát. Történt ugyanis Xerxes
persa király idejében, hogy Gámán, a király egyik főhi-
vatalnok a zsidók esküdt ellensége, nem tudni mi
okból, engedélyt kapott a királytól, hogy a Persiában
lakó zsidókat kiirthassa az utolsó emberig. — Azonban
terve rosszul ütött ki, mert egy Mardokens nevű zsidó
unokahuga, Eszther által, kiből királyné lett, kivitte, —
hogy a zsidók e merénylert bosszút állhassanak ellenségei-
ken. Hámán őp arra az akasztóra került, melyre Mardo-
kenskarta főlhuzatni s 75.000 persa azzal a halállal
mult ki, melyet a zsidó nemzetnek készített. Az iszonyu
mészárlás csak Ádár hó 14-én végződött el, a honnan
aztán ezt és a következő napot, a szerencsés megszaba-
dulás és az ellenségen való véres bosszualás emlékére, a
zsidók nemzeti ünneppé avatták s mai napig megülik.

Hanem a mért a „Purim” zsidó ünnep, egy olyan
szívélyes házigazdánál, mint Munkácsi Zsigmond, a
„Két Hattyu-szálló” bérloje s egy olyan társaság részvé-
tele mellett, mint a milyen ott február 29-én este jelen
volt, egészen elveszti partikuláris, nemzeti jellegét, — a
minthogy el is vesztette. A város polgármesterén, a kir-
köz- és a megyei főjegyzőn s egy pár theologiai tanáron
elkezdve, a helybeli tisztikar, a Bethlen-főiskolai tanárok
a vasuti mérnökség, és az állomásfőnökök kívül, szép

a nehéz akusztikájú enyedi ref. templom minden pontján
hallható és beszéde tisztán érthető volt. Az övéhez
hasznó erőteljes, érezes hanggal, az ezen században
Enyeden szolgált papok közül még csak Nagy György,
Hegedűs Sámuel s később Basa Mihály bírtak.*)

Szabó idejében az enyedi egyházban a papváltozások
gyakorlati voltak. Azon 18 év alatt, mely ideig ezen
egyházat szolgálta, abban hétrendben fordult elő papvál-
tozás. Mindenik változás alkalmával a papi szolgálat, ezen
népes egyházban kétszeres súlylyal nehézkedett S z a b ó
vallaira. A terhes szolgálat fizikai erejét kezdte kimeri-
teni s ő ereje hanyatlását érezte. Ehhez járult, hogy
jövedelmét okosan beosztani tudó gazda nem lévén, népes
családjával akár hányszor anyagi szükségét szenvedett.
Ezen okok, lelkeben azon gondolatot ébresztették, hogy az
a rendkívüli tehetségekkel felruházott és előre törekvő
ifjú Nagy György, ekkor felvinczi lelkésszel állomást
cseréljen.

Miután a két egyház hívei, a szándékba vett csere
megtörténtének utjába akadályokat nem gördítettek, az
1810. tavaszán meg is történt. Szabó július 15-én vett
bucsnut enyedi híveitől, kik szeretett és megszokott lelke-
szüktől nem örömet váltak meg.

*) Ezt tanul koromban néhai Sándor József és Basa Mihály
enyedi papoktól hallottam elbeszélni nem egyszer.

számmal voltak ott képviselve a városi polgárok is. Je-
lentváltak: Hegedűs János, Makkai Domokos, Folyovich
Sándor, Adler Sándor, Orgonás Zsigmond, Kovács Gyula,
dr. Kovács Ödön, Leuk Lajos, Krismanits Vilmos, Török
Bertalan, Müller Mihály, Váro Ferenc, Szilágyi Gyula,
Nagy Lajos, Fogarasi Albert, Tellmann százados, Hinléder
Guidó, Grün Samu, Dósa Zsiga, Goldmann N. Kanabe
Ferenc, Wöhr Gyula, Kiss Ferenc, Bartha Zsigmond
Bihari István, Sebestyén Sándor, Zaida Arnold, Orbai L.,
Jancsó Samu, Fogarasi Béla, Vajda Péter, Luka Albert,
Tana Gyula, Kiss Sándor, Zayzon Lajos, Czelli Ignácz,
Rákosi Bálint. id. Kun József, Ince Samu, Szász Béla
és a házigazda.

A gazdag és izletes vacsora, körülbelül 9 órakor
vette kezdetét s még gondolatban se járt a vége felé,
mikor elkezdődtek a szebbnél-szebb pohárköszöntők, melyek
közül nem egy csak úgy szípkorkázott az éleztől. A pohár-
köszöntők hosszú sorát Hegedűs János theol. professor
nyitotta meg, felköszöntvén a ház asszonyát. Utána Török
Bertalan a Bethlen-főiskola tanárikaráért, Ince Samu
Hegedűs Jánosért, Makkai Domokos Kovács Gyulaért, dr.
Kovács Ödön a házigazdáért, Váro Ferenc a honvéd tisz-
tikarért, Sebestyén Sándor és Orgonás Zsigmond a nép-
felkelőkért, Fogarasi Albert Tellmann századosért, Tellmann
a honpolgárokért, Hinléder Adler Sándorért, Szilágyi
Gyula Török Bertalan és Kovács Gyulaért, Hinléder Török
Bertalanért, Fogarasi A. Folyovich Sándorért, Leuk Lajos
Nagyenyed város hölgyközönségéért stb. stb. emeltek
poharat.

Az ünneplés egész éjféltáig 3 óráig tartott s
hogy nem állott pusztán csak evés-ivásból és tósztozas-
ból, azt legmeggyőzőbben bizonyítja az a körülmény, hogy
ez alkalommal az „Emke” javára kerek 10 frt gyűlt be,
jöllehet a gyűjtés a mulatság vége felé, vagyis akkor
indult meg, mikor a társaság nagy része már haza ment.
Nem tartom feleslegesnek megemlíteni, hogy az „Emke”
javára adakozók között, M u n k á c s i Zsigmond az első
helyen áll.

Ime, ez az igazi „Purim”, hol nem a felekezeties-
ség, a nemzeti partikularizmus, hanem azon cél keres-
tetik és mozdítatik elő, hogy egy kicsiny város intelli-
genciájának jó nagy része derült kedélyhangulatba hozas-
sék s e mellett a magyar nemzet szent ügyének oltárára
is legalább egy szemernyi áldozat adassék.

Kívánságunk, midőn megköszönjük a szíves adako-
zóknak e helyen is az „Emke” javára hozott adományai-
kat, csak az:

Sok ilyen „Purim”-ot adjon az Isten! Z.

Vasuti értékjegyek életbeléptetése.

Az utazó közönség érdekében a hazai vasutak egy
része felette gyakorlati célú s a közönségnek jelentékeny
anyagi előnyöket nyújtó intézményt léptetett életbe. —
Arról van ugyanis szó, hogy folyó évi márczius hó 1-től
kezdve vasuti értékjegy-füzetek adatnak ki a magyar kir.
államvasutak összes vonalain, továbbá az arad-temesvári,
budapest-pécsi, pécs-barcsi, mohács-pécsi és magyar
északkeleti vasutakon, valamint az első magyar gácsor-
szági, kaassa-oderbergi s a nyugati vasut magyar vonalain.

Ezen értékjegy-füzetek 65 frt értékű 1 frtos, 50
kros és 10 kros értékjegyeket tartalmaznak s egy ily
füzet ára csak 50 frt. Ezen füzetekben foglalt értékje-
gyekkel a fent elősorolt vasutak összes magyar vonalaira
bármily személyszállító, — tehát gyorsvonatra is szóló
rendes árújegyek válthatók — a keleti express-vonat egye-
dül kivételével — bármely kocsiosztályra. Ezen kívül
válthatók ezen értékjegyek alapján a m. kir. államvasutak

Ezen tehetséges pap, fedhetlen életű ember, az
enyedi egyházat 18 és a felvinczít csak 7/8 évig szolgálta.

Az enyedi egyháznak 1811. évről vezetett halottas
anyakönyvébe többek között ez van bejegyezve: „Ezen
hónapnak (márczius) 3-ik napján temettetett el, iten
Nagyenyeden tiszteletes, tudós Z a l á n y i S z a b ó J ó
z s e f Uram, felvinczi ref. pap. Meghalt pleuritissben
(mellhártyalob).“

N a g y György mondott koporsója felett megható
gyászbeszédet.

Mintegy 50 éves lehetett, mikor elhalt.

Irodalmi munkásságának nyomaira nem akadtam.
Porai az enyedi ref. temetőben pihennek egy jelte-
len sírban.

Ifjú özvegye Erődi Rákhel árvaival Enyeden vonta
meg magát, s nagy nélkülözések között élt, nyomorgott
1831-ig, mely év végefelé a halál küzdelmes és sivár
földi életének végét szakította.

* * *
(Folytatása következik.)

Budapest-személy-pályaudvaráról, valamint a Budapest
mögött fekvő jelentékenyebb állomásokról Bruckon át
Bécsbe és vissza való utazásra is közvetlen jegyek.

Bécsből, valamint a bécs-brucki vonal állomásairól
Budapest felé pedig készpénz fizetés mellett váltandók
közönséges jegyek Bruckig, míg a tovább utazásra Bruck-
tól kezdve a vonatvezetőnél válthatók már jegyek ismét
értékjegyek fejében. Ezen alkalommal a Bécsből Buda-
pestre utazókra nézve az értékjegyekkel járó menetdíj
kedvezménynek a bécs-brucki vonalra esedékes része
a bruck-budapesti menetjegy árából levonatik, — ugy,
hogy a Bécsből Budapestre való utazás eképen tényleg
csak annyiba kerül, mint a megfordított irányban. — E
szerint tehát a Lfm. Brucktól Budapestig járó menetdíj-
jak a következő összegekben lesznek értékjegyekkel ki-
egyenlítendőek és pedig gyorsvonatoknál az I. osztály 13
frt 80 kr, — a II. oszt. 9 frt 60 kr, — kombinált sze-
mély és gyorsvonatoknál az I. oszt. 13 frt 80 kr, — a
II. oszt. 9 frt 60 kr s a III. oszt. 8 frt, — személyvo-
natoknál pedig az I. oszt. 12 frt 50 kr, — a II. oszt.
8 frt 70 kr s a III. oszt. 6 frt 20 kr.

Ezen értékjegy-füzetek az előbb említett vasutak
valamennyi jelentékenyebb állomásán, valamint a m. kir.
államvasutak összes városi menetjegyirodáiban kaphatók,
de a részes vasutak összes állomásain, — valamint posta
utján is megengedhetők, mely utóbbi esetben azonban a
megrendeléshez a füzet árán kívül a postai elküldésért
2 drb 10 kros levéljegy is melléklendő.

A részletes határozmányok az e részben kiadott
díjzabásból vehetők ki, melyekből példányok a fentveve-
zett vasutak igazgatóságainál, valamint azok összes állo-
másaiban s a m. kir. államvasutak városi menetjegy-irodá-
iban díjtalanul kaphatók; esetleges megkeresésre példányok
az említett vasuti igazgatóságok által postán is meg-
küldetnek.

B u d a p e s t, 1888. február 23. án.

A z I g a z g a t ó s á g.

Városház szinterme, 1888. február 25.

S z e r k e s z t ő U r a i m!

Ha nem lennék komoly, megállapodott ember, kinek
esetleg holnapután egy nagy dicitőt kell tartanom a me-
gyegyőlésen, bizony isten nem vettem volna rá a fejem,
hogy én a Major József táncmester próbálját végig
nézzem. De hát, tetszik tudni, mindig csak a nagyokkal
foglalkozni, nem járja most a bőjt fejében, annyival is
inkább, mert a mióta Benedek Elek elzengte az ő szűz
beszédét a gyermek-irodalmról, divatba jött a kicsinyek-
kel foglalkozni. Amellett az embernek figyelemmel kell
lenni a jövőre is. — Kitudja, hogy pár év múlva nem
fogom-e az ifj. Bojánics Tamás urfi utánozását nézni
azokkal a kicsi angyal kisasszonykakkal, a kiket ezután
fog hozni a Maros az ő ismeretes gölyáival? — Hanem
addig is, jól megjegyeztem, tudom nem fog kimenni a
divatból, hogy ő leendő nagyságai ne kivágot ruhács-
kákban jelenjenek meg a próba-bálokban, bár kedvem lett
 volna megkérdezni mindegyiktől, hogy a „Miatyánkot”
tudja-e, vagy azokat a czifra, kivágot feketeségeket, a
mit paraszt nyelven, úgy hívják, hogy ABC? ki a hibás?
Senki. Az a senki, a kit társadalomnak hívnak s a kik
megvannak arról szentül győződve, hogy előbb a tánc,
azután az ABC, s osztleg legvégül a kenyérdagasztás. Jól
tudom én, hogy Major ur sincs velem egy nézetben, de
hát én nem tehetek róla. Ám, nincs kizárva azért, hogy
teljes elismeréssel ne adozzák neki az elért szép siker
felett. Mert a mit tanítványaival produkáltott, az tulha-
ladja akármelyik szegény tanító fényes reményeit. Látat-
lanban kezet is szorítok vele a jól betanított körmagyar-
ért s a kis Papp Dezső soló tánczért.

A kicsik mind ott voltak. A nagyok közül ott lát-
tuk: Balogh Ilona, Ludvig Olga, Nagler Matild és Adél,
Sándor Kata (Miriszló) Barabás Angela, Straub Katicza,
Szöllősi Máli, Papp Lenke, Adorján Boriska, Horváth
Berta és Bodor Irma stb. kisasszonyokat.

A négyeseket jó kedvvel 54 pár járta. A bál késő
éjféltáni órákban ért véget. Bojánics.

VEGYES HIREK.

— Ghyeczy Kálmán a magyar politikai
közélet e nagy nevű férfianak, magyarország volt
pénzügyministerének, ki a pártügyi bajok közül
való kibontakozásra első tette meg a szükséges-
nek vélt lépéseket, elhunytát gyászolja a haza.
Folyó évi február 28-án életének 81-ik évében
hunyta le szemeit az örök állomra e nemes ál-
lamférfi, kinek érdemeit a gyászkeretben foglalt
lapok pártkülönség nélkül magasztalják. Tetteit,
törekvéseit a történelem mindig méltányolni fogja.
Koporsójára a főrendi és képviselő koszoruiin ki-
vül Budapest főváros és Komárommegye, testüle-
tek és előkelők drága koszorui borultak s testé-
nek folyó hó 1-én történt beszentelése alkalmával a
ministerek, főpapság, tábornoki kar, s a közélet
legkiválóbbjainak élén ott volt ő Felsége képvil-
selője is. Legyen áldott emlékezete s példája ta-
láljon mennél számosabb követőre e hazában.

a néps-
lálunk.
ban sze-
Kemén-
szati vi-
totta m-
ölélő se-
ság tag-
a „Két
mondott
poharat
nácso-s-
jubilátus
Kemény
a kiváló
Géza or-
ték ki a
jó volt.
már jele-
leg, a r-
a követé-
első nép-
3. Petőf-
I. é. th-
5. Ének
temény.
Előedja
a közön-
az ünne-
javára s
szentség
ség leta-
meg a r-
rendbeli
holmikai
nyomára
foglalt le-
— állító
annak tő-
aranydar-
netalan
tanár, Eny-
mú körlev-
dítását ez-
hez való
módzatát
rapihi ny-
egy 9-10
rajtot, dis-
mintává a
hány péld-
dál egy
lehet nyom-
ugyan akk-
zel való m-
A nő — e-
nyomatás
adison szil-
már elvége-
1 frt tand-
pedig foly-
a polg. les-
kereskedő
szerinti di-
kisenyed
16-19-
a maros
12-16
kir. város
a veresp-
tartatui.
—
az E. M. I.
2 frt. Az
dott Váro
összege 75
választmán
* I
nagyobb
mely nél-
fit puszt-
megtáma-
legzik és
melegebb
gyorsan
kul, vagy
maztam e-
tapasztalt
gyitja. V-
eredmény
minde o-
több ese-
használn-
Legtöbbsz-
juk sem

a Budapest
Bruckon át
jegyek.
állomásairól
váltandók
azásra Bruck
jegyek ismét
ésből Buda-
ró menetdíj
edékes része
ik. — ugy.
pen tényleg
yban. — E
ró menetdíj-
gyekkel ki-
osztály 13
mbinált sze-
30 kr. — a
személyvo-
a II. oszt.

tett vasnak
nt a m. kir.
n kaphatók.
lamint posta
a azonban a
elkölésért

ben kiadott
a fentneve-
összes álló-
jegy-irodái-
re példányok
is meg-

gatóóság.
brnár 25.

ember. kinek
anon a me-
rá a fejem,
aját végig
nagyokkal
annyival is
az ő szűz
kiesinyek-
emmel kell
mulva nem
zasát nézni
ket ezután
— Hanem
kimenni a
ott ruhaes-
edvem lett
Miatyánkot“
eségeket, a
? ki a hibás?
k s a kik
b a táncz.
gasztás. Jól
ézetem, de
azért, hogy
szép siker
a az tulba-
yeit. Látat-
kormagyar-

ül ott lát-
lild és Adél,
b Katicza,
a Horváth

A bál késő
ojánés.

politikai
rszág volt
ok közül
zükséges-
a haza.
k évében
emes ál-
en foglalt
Tetteit,
olni fogja.
ruin ki-
a, testüle-
s testé-
almával a
a közélet
ge képvis-
ldája ta-
ában.

— Dr. Varró Indárt városunk egyik derék fiát, a népszínház orvossává nevezték ki. — Örömmel gratulálunk.
— A február 27 iki megyei közgyűlésen valóban szép számmal jelentek meg a bizottsági tagok. B. Kemény Kálmán főispán érdekes, politikai és közgazdasági viszonyainkat s törekvéseinket vázoló beszéddel nyitotta meg a gyűlést. A több érdekes tárgyat magában ölelő sorozat már déli 12 órára be lett fejezve s a bizottság tagjai a gazdag főispáni ebédre gyűltek össze, mely a „Két hattyu szállodában“ volt rendezve. Az ő Felsőre mondott köszöntés után Török Bertalan főjegyző emelt poharat a n. t. s. g. főispán urra, utánna Csató J. kir. tanácsos-alispán b. Kemény Györgyre, Tordaaranyos-megye jubilatús. érdemekben gazdag volt főispánjára. — báró Kemény Géza — az alispánra. Vége-hossza nem volt a a kiváló tőstoknak, melyekből báró Kemény Endre és Géza országgyűlési képviselők. — Csató alispán stb. vetették ki az oroszlanreszt számos köszöntéseikkel. A menü jó volt.

— Az ev. ref. Bethlen-főiskola ifjúsága, mint már jeleztük is, folyó hó 15-én d. u. 3 órákor kezdődőleg, a régi városháza színterében emlék-ünnepélyt tart a következő programmal: 1. Nyitány. Előadja a helybeli első népzenekar. 2. Ének. Előadja a theologiai dalkar. 3. Petőfi „Talpra magyar“ -ját szavalja Tárkányi György I. é. th. 4. Emlék-beszéd. Tartja Elekes László ifj. elnök. 5. Ének. Előadja a városi vegyes-dalkar. 6. Alkalmi költemény. Irta és szavalja Szabó Jenő II. é. th. 7. Induló. Előadja a főiskolai zenekar.

— Fennebbi hírnökkel kapcsolatban ez uton is a közönség tudomására hozza a rendező bizottság, hogy az ünnepély színhelyén pénztárt állít fel az E. M. K. E. javára s a közönséget felkéri önkéntes adakozásra.

— Az alvinczi róm. kath. templomból elrabolt szentségtartó rablóját Nagyenyeden, a szem füles rendőrség letartóztatta. A rablott tárgyak több darabját kapták meg a rablótól, ki egy gyulaférvári cipész s több rendbeli pénzhamisítás miatt már fogva volt. — A lopott holmikait itt akarta elárusítani s így jutott a rendőrség nyomára.

— Talált aranyat, mely lopott tárgy is lehet, foglalt le az enyedi rendőrség egy benedeki oláhnál, ki — állítólag — le akart vágni kertjében egy szilvafát s annak tövében kapta volna a 75 gramm súlyu, olvasztott aranydarabot. Most körözik az értékes lelet leírását, ha netalan igazí tulajdonosra akadna.

— A t. cz. szülők figyelmébe. V. Fintha Dénes, pécsi rajztanár, Enyed város szülőtte k. kultuszminister úr által, 39415. számú körlevellel ki van küldve, hogy egy, a női kézi munka előmozdítását célzó felette hasznos találmányát, t. i. a tűvarrás és himzéshez való nazilag kezelhető, olcsó és gyors nyomjelzési (előnyomás) módozatát a leányiskolában tandíj mellett betanítsa. Ezen stymograpiai nyomjelzés előnye a következők: 1-ször. Hogy e módszerrel egy 9-10 éves leány is képes bármely kigondolható legdiszesebb rajzot, disztiményt, avagy monogrammot alig néhány perc alatt mintává alakítani és vászonra, selyemre, sőt bársonyra is, azt akár-hány példányban többszöríteni. 2-szor. Felette olcsóba kerül. Például egy 10 láb nagyságú mintalap, melylyel 10,000 példányt is lehet nyomjelzeni, alig kerül 10 krba, holott az eddig használt ugyan akkora cliché 15-20 frtba került. 3-szor. Az ezen tanszékkel való munkálás tökéletes, tiszta nyomatot hagy a szöveten. 4-szer. A nő — ennek ismerete által — egész életére megszabadul az előnyomatás költségeitől. Tandíj: Személyenként 50 kr. Anyák az előadásán szintén részt vehetnek, de tandíj nem fizetnek. Az iskolákat már elvégzett leányok ezen lezke-előadásán szintén részt vehetnek 1 frt tandíj mellett. — Enyeden Két külön önálló előadás leendő és pedig folyó hó 6-án (kedden) délelőtt 10 órákor és délután 3 órákor a polg. leányiskolában. A hölgyközönség jegyeket Wokál könyvkereskedő urnál vehet. Érdeklődő urak az „Emke“ javára tetszés szerinti díjat fizetnek.

— Az újonczozás Alvinczen már kezdetét vette a kisenyedi járásbeliekkel. — 3-6-ig az alvinczi járás. — 16-19-ig a balázsfalvi járás. — április 7-10-ig a marosújvári járás. — 11-én Nagyenyed város. — 12-16 a nagyenyedi járás. — 17-én Gyulaférvár sz. kir. város. — 18-20-ig a magyarigeni járás. — 24-26-ig a verespataki járás részére fognak az újonczállítást meg tartatni.

— II. Kimutatás a műkedvelő társulat által február 14-én az E. M. K. E. alsófehérmegyei ezéljaira K. B.-né — Budapest: 2 frt. az első kimutatásból a 2 frtot adakozók névsorából kimaradt Váro Ferencz tanár ur neve. — A felülfizetések és adományok összege 75 frt 90 kr. — A tiszta jövedelem, mely az alsófehérmegyei választmány rendelkezésére boosáttatik: 130 frtot tesz.

* Baromfi betegség. A baromfi állományban legnagyobb pusztítást tesz a gége- vagy légeső-gyulladás (pip) mely néha rövidebb, néha hosszabb időben sok baromfit pusztít el. E bajnak elő ismertető jele az, hogy a megtámadt állat gégeje sipolni kezd, aztán nehezen lélegzik és tátott csőrrel jár, nem eszik, soványodik. melegebb helyekre bujik s megdől. Néha a halál igen gyorsan beáll, az egész állomány 3-4 nap alatt megrikul, vagy egészen elpusztul. Sok mindentéle szert alkalmaztat ellene, írja egy baromfi-tenyésztő, de egynél sem tapasztaltam, hogy a bajt gyökeresen és tartósan meggyógyítja. Végre a petroleumra került a sor, melyel kitűnő eredményt értem el a gégnék egyszeri kiecselése és minde orlyukba egy egy jókora csepp petroleum a legtöbb esetben meggyógyítja a bajt. Ha az első kura nem használna, másnap ismételni s a siker nem marad el. Legtöbbször a tyukok azonnal esznek, mintha semmi bajuk sem lett volna. A hatás meglepő és tartós.

CSARNOK.

Az örök titok.
— Rajz. —
Irta ELEKES LÁSZLÓ.
(Folytatás és vége.)

— Aladár már első tekintetre megnyerte tetszésem. A naponkénti találkozás szerelmem fokozta azt. Oh, ha hallottad volna őt, midőn e tárgyról beszélnek. Feltétlenül, határozottan kimondá, hogy ő csak oly nőt vesz feleségül, ki legyen osztatlanul, egészen az övé, ki szemének borujából olvassa ki egész bensőjét, lényegét. És ha reá borul, csókjával, ölelésével feledtessen el mindent. Legyen ő erénye és vetke, édes álma és gondolatja. Találkozzék mindig akarattal s kövesse, ha kell, mennyországba és pokolba. Legyen az a nő az ő életének egyedüli cselje, boldogsága, öröme, banata. Mert boldog csak így lehet.

Kálmán úgy érezte az Alice beszéde közben magát, mint a koporsó fedelén dobogó hant, mely növekedésével mind inkább eltakarja azt, kit szeretünk. Érezte, hogy reményeit, vágyait ép úgy temeti el az Alice beszéde. És a szép asszony ajkáról hallott szavak, nehezebbek valának a hulló földgöngyöknél. Remegő zavarral esdekelt. — Folytasd tovább!

— Tovább mondjam? Megteszem. Legyen kétszer összetörve szívem, e czudar szív. Boldog önteleltséggel hallgatom Aladár beszédét s úgy rémlett nekem, hogy a mit eddig hasztalan kerestek, megtaláltam volna Tandök-lött attól a percztől kezdve minden körülem. Ujjongtam, mert azt hittem, hogy letéphetem rablójámszem. Szívem gyorsabban vert s hevülve dobbant meg, ha ő jött. Meg az ősi lak hársfái is szerették őt mert reabornultak. Éjjelkor a síró szellemek is őt dicsérik és megrezgették szívemet.

Egyszer, oh nagyon jól emlékszem reá, egy hosszú délutánt töltött nálunk. Férjem a szomszéd-városban volt s így bátran szólhattam.

Közönyös tárgyakról folyt a társalgás jó ideig. Látam jól, hogy mikép küzdött fellázadt érzelmeivel ő is, mint én; s mikép hazudtuk bánatunkat örömmnek. Eljött az est, válnunk kellett. Aladár felkészült. Sötéten, szomoruan állott meg előttem. Fájdalmát láttam, némán vivődő szívének dobbanását éreztem. Megragadta kezemet s így szólott: „Alice! mily boldog valék, ha melletted lehetek; mily édes volt, hogy megismerhetélek. De vége kell, hogy szakadjon álmainknak. Álmainkat szét kell rongyolnunk, mert vétekezés, ha nem teszünk így. Te a feleség férjed ellen, én a pap istenem és ellened. Emlékeinket, arczaikat temessük jól el s haljunk meg egymáshoz nézve. Hasztalan a fájdalom is. Teveteg szemed, szived vergődése, ajkad zavart szavai nem tántorítanak meg. Te nem szerethetsz engem, én nem téged. Méreg minden könyveseped, tengernyi a kin, de nem lehet másképp tennem. Váljunk. Az idő, a mindent magával sodró idő a homályos éjszakából fényt teremt s eltemeti sugaratlan sziveink vágját is, szerelmünket. . . . Isten veled.“

Magamra maradték. Magamra az éjszakában. Veszteségem nagysága összeolvadt a sötét éjszaka homályával. Tehát elváltunk örökre. . . . Silányiságnak tűnt fel előttem az élet. — Megfeddtem magam omló könyeimért. Végtelen gyászt hordoztam magamban s úgy rémlett, hogy az éjszaka fantomjai semböznýilaikkal, melyekről vér csorgott, — szívembe lövődöztek volna. Vergődtem, küszködtem magammal, átéltem egy röpké percz alatt, egy életet fényével, borujával. Az ablakokat rezgető szél kiesalt a szabadba. A többi tudod, Kálmán!

Kálmánnak lelken az akkordokká tördelt beszéd minden tagja egy vézró sebet íte. Érezte, hogy még az esti rózsás reményei kopár fenyérré változtak. Teleszongta agyvelejét a multnak keserve, öröme. Szívéből kiesett a remény s könyvtől égve borult a nő elé.

— Alice, imádtak! Alice, mindig a tied valék. Ne tudd meg soha, hogy érted mit szenvedék. Nincs mentességem, de ne váljunk el azért haraggal. Szegény szívem beéri azzal, hogy téged soh' sem felejt. Álmaindnak képe legyen ezután is Aladár s öled őt forrón, igazán. Boruljanak össze a róma fák, zsongassa a Maros hullámaint, a csillag miriád csak reátok, nektek ragyogjon. Nyissátok meg egymásnak mennyországokat. Nekem is meg lesz örömem. A multból visszazsongó regék megédesítik hajnali álmaim. Szabad vagy. Csókok nem tiltott többé, szőj-jed fényes álmat, boldogok vagytok. Az a hitvány gát se zavarjon, férjed, mert nézd ott a part közelében megtépdese, beszenyezve vetette ki a víz — férjedet. Meg-előzött, szivednek nem kell többé védekeznie. Azért jöttem, mert tudam, hogy Albert tegnap a vízbe ugrott. Azért jöttem, hogy légy enyém. Ne sirj, Alice! Ne lássam drága könyvedet. Ne hulljon érte arezod szép virága. Te boldog vagy. Aladár most azzá lehet. Gazdagon jöttem ide, köldusként megyek el. Keserű guynyá az én reményem torzult. Ne sirj! Hát egy hangod sincs vizsgálatásomra, hiszen a vesztés én vagyok egyedül?

— Van. Szívem büszkébb, semhogy elfogadja a sorsnak ilyen ajándékát. Isten veled Kálmán! Én megteszem mégis azt, a mitől visszatartóztattál.

Oh bizony a női szív örök titok.

KÖZGAZDASÁG.

A rozsnak új vetésmódja.

Régi szokás szerint a kalászos növényeket szórva vagy sorba vetik 12 cm. távolságra.

Ettől eltérőleg Réti János a Gyakorl. Mezőgazdában a sorvetésnek egy új módját ismerteti, melylyel ő maga tett kísérleteket s ezek alapján felhívja a gazdaközönséget, hogy kövessék példáját s kísérletképen vesse nek ily módon rozstot.

A próbához montagner rozstot használt, melyet dupla sortávolságra, azaz 24 cm-re vetett el s az eredmény igen kielégítő volt.

Kísérlete tervezésénél abból az alapeszméből indult ki, hogy nagyobb tenyésztés mellett a növényeknek nagyobb mértékben áll rendelkezésére az annyira szükséges napfény s a légsere is (meleg levegő) jobban érheti őket, ami bokrosodási képességeket igen előmozdítja, következképp szalmájok jobban megerősödven, kevésbé dőlnek meg s végül, hogy ritkább vetésnél vetőmagot is takarítunk meg.

A nélkül tehát, hogy a most annyira napi kérdéssé vált kapamüvelésre tért volna át, egyszerűen úgy járt el, mint némelyek szokták, hogy t. i. egész tenyesztő alatt sem meg nem kapálják, sem fel nem töltögetik a gabonamut, csupán elvetése előtt részesítik a talajt jó művelésben (előkészítésben), megválasztván kellőkép az elő-növényét, vagyis tekintettel vannak arra, hogy elegendő trágyaerőben legyen a talaj, mely kalászoszt termelend, legyen tiszta, gyommentes és jól konzervált nedvesség tekintetében is, a kapálás helyett tavaszkor megfogasolják.

A sorközöknek kapálását tehát mellőztem; de czélba vette tavaszkor leendő megfogasoltatását, mit végre is hejtett, a mint a föld fagya kiment s a talaj nedvességi állapota engedte, még pedig intenzív módon: erőss többtagu, angol vasfogással hossz- és kereszt irányban járatta meg, mintegy pótolni kívánván ezzel a sorközök kapálását, tudva azt, hogy a fogás is porhanyítólag hat a talajra s a gyomokat pusztítja s hozzá még olcsóbb munka — mint amaz.

Eljárását röviden a következőkben ismertetjük.

A lentarlót legott föltörővén, a talajt éredésnek engedte át s egyuttal, mivel sovány volt, érettebb trágyával gyengén megtrágyázva, vető alá szántott s október első napjain a magot elvetette.

A mag szép fejlődte volt. (hekt. sulya 72, kg.) A Khüneféle gépet használta s a vetést 24 cm. sortávola eszközlöte. Egy negyed kat. holdba ment 20 liter mag, így tehát kat. holdjára 80 liter vetőmag számitandó.

A mag szépen kikelt rá mintegy 3 napra s elegendő-kép indult bokrosodásnak. A mitől tartott, hogy majd azon vidéken (Kolozsmonor) uralkodni szokott erőssbb telet nem jól bírja ki, nem következtet.

Gyenge trágyázásnak s utána április 9-én a fogasolásnak rendkívül jó hatása volt a növény fejlődésére. Csakhamar lábra kapott a vegetáció megindult után s erőteljesen fejlődött, úgy, hogy virágzás idején embermagosságnál nagyobb volt s később kalászeit hányta, — azok normális, sőt bő táplálkozásról tanuskodtak és szép termést ígértek.

A kalászkó hossza 10-12-14 cm. volt. Megért julius végén s adott ¼ kat. holdon 480 liter magot, melynek hektoliter sulya volt 72-6 kgr. Így tehát egy kat. holdra számítva a termés 17 hl., a mi ugyansakkor a közönséges módon, 12 cm. sortávola vetett montagnei rozst termését 4 ½ hl-rol mulja felül.

Nagyon időszérű tehát, hogy most, midőn annyit hallunk a buza kapálásáról, próbákat tegyünk előbb (vagy párhuzamosan) a kalászosoknak, nevezetesen az őszieknek a fennebb említett módon való vetés és művelésével, következő iridokokból:

- a) ezen művelésmód t. i. a szélesebb vetés és fogasolás nagy és kisbirtokon, nedves és száraz égálya alatt, egyaránt sikerrel biztató;
- b) sokkal olcsóbb is, mint a kézi vagy lókapákkal való művelés;
- c) a megdőlésnek s a késői érésnek talán kevésbbé van kitéve az ekkép művelt buza, mint a kapált;
- d) vetőmag kimélésel jár.

Igaz, hogy a széles sorokba vetett s jól fellázított (kapált) buza vagy egyéb kalászos növény inkább megbokrosodhatik, mint a boronált, de ennek következtében előbb is megdől. S így megtörténhetik, mire volt is már eset, hogy a kapált buza sem adott minőségre kielégítő termést. Hogy egy kat. hold buza föld kapálása, a Mokry-féle kézikapával, nem kerülne csak 60-80 krba, nagyon kétségesnek látszik.

Kis telepen, kísérletknél, nevezetesen magne-mesítési telepeken, jó szolgálatot tehet a kézi eszköz is, de nagyban való művelésnél csakis lókapák alkalmazhatók előnyvel. Már pedig a lókapá munkája bizonylag drágább a vasfogasónál s ott, hol nagy kiterjedésben úzik a gabonatermelést, mint az alföldön, ki sem gondol az uradalmakban arra, hogy a gabonaféléket a kapásnövények közé felvegye; a rendszeres fogasolás azonban mindentűt könnyű szerrel keresztül vihető, csak földolog, hogy a talaj eléggé megszikkadt állapotban legyen. (szükség ese-

tén megelőzheti a vasborona munkáját a henger) — s a maga idejében végeztessék.

A fogas is megtisztítja a talajt a sorok között levő gyomoktól, porhanyítja is a földet, előmozdítja annak szellőzését, a gyökereket élettevékenységre serkenti s a talaj kiszáradását akadályozza.

Tegyünk tehát próbákat ritkább soru vetéssel s intenzív fogasolással s ha az eredmény biztató lesz, hozzuk be általánosságban a praxisha. (E—s.)

Felelős szerkesztőség:

Dr. MAGYARI KÁROLY
SZILÁGYI FARKAS TÖRÖK BERTALAN
Kiadó-tulajdonos WOKÁL JÁNOS

Sz. 25—1888.
végreh.

Arverési hirdmény.

Alóírt kir. bir. végrehajtó ezennel közhírré teszi: miszerint a marosújvári kir. járásbírósnak 1888. évi 120. számú végrehajtást elrendelő és a m.újvári kir. járásbírósnak 1888. évi 120. sz. kiküldő végzése folytán Ambrus Sámuel végrehajtató részére ozi Nagy József és társai végrehajtást szenvedők ellen 73 frt 92 kr o. é. tőke s járulékaik iránt kielégítés képpen bíróság lefoglalt és 349 frtra becsült ingóságokra a marosújvári kir. járásbírósnak 1888. évi 264. számú végzésével 73 frt 92 kr tőke, ennek 1887. évi december hó 8-ik napjától járó 6% kamatai, ovási, 1/2% váltódíj s eddig összesen 40 frt 55 krban megállapított költségek iránt a további kielégítési végrehajtás elrendelvényén. Ennek folytán az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében felperesi Kerekes Mihály ügyvéd végrehajtató képviselő írásbeli jelentkezésre a 15—1888. számú végrehajtási jegyzőkönyv alapján végrehajtató, foglaltatók s felülfoglaltatók javára is, a meny nyiban ezek is arverési jogot nyertek volna, tekintettel az idézett törvényezik 103 §-ára, az arverésnek O z d o n a b í r ó l a k á s á n leendő megtartására határnapul

1888. évi márczius hó 10-ik napjának délelőtti 10 órája

kitűzetik, a mikor a bíróság lefoglalt 5 drb tőben és 2 drb egy éves borja a legtöbbet igérőnek, az idézett törvényezik 108. §-ában megállított feltételek mellett, készpénzért, szükség esetén a beesáron alól is elfognak adadni. Egyszersmind felhivatnak mindazok, kik az elárvereztetni rendelt ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégítéshez tartanak jogot, hogy elsőbbségi igénybejelentéseiket a felhozott törvényezik 111. és 112. §§-ai értelmében az arverés kezdetéig alóírt kiküldött végrehajtónál vagy írásban beadni, avagy pedig szóval bejelenteni tartoznak, különben a későbbben beadott igények a törvényes eljárást akadályozni nem fogják.

Kelt Marosújvárt, 1888. évi február hó 28-ik napján.

PAPP JÓZSEF,
kir. bir. végrehajtó.

Sz. 4531—1887.
tkvi.

Arverési hirdmény.

A nagyenyedi kir. járásbírósnak, mint telexkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy

a kir. kincstár felperesnek 80 frt 80 kr tőke, ennek 6% kamata 18 frt 78 kr eddigi költségkövetelésének kielégítése végett végrehajtást szenvedő Máty Paraszka Gojáné Máty Fira Bulgariáné és Máty Juon ellen a felsőgályi 156. sz. telexjegyzőkönyvben A+ 1—17. 19—25. 27. és 29. rend sz. alatt foglalt fekvőségei 409 frt megállapított kikiáltási árban Felsőgály község előljárási helyiségében

1888. évi márczius hó 19. napján, d. e. 10 órakor

tartandó nyilvános arverésen kikiáltási áron alól is eladatnak.

Venni szándékozók kötelesek a kikiáltási ár 10%-át készpénzben, vagy pedig az 1881. évi LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított ovadékképesnek nyilvánított értékpapirokban a kiküldött kezéhez letenni. A kir. kincstár kivételével.

A vételár pedig vásárló az arverés jogerőre jutása után 3 egyenlő részben 30, 60 és 90 nap alatt köteles a feltételekben megnevezett kir. adó, mint letéti hivatalhoz lefizetni.

Különben az arverés megállapított feltételei alóírt telexkönyvi hatóságnál a hivatalos órák alatt és Felsőgály község előljárási helyiségében megtekinthetők.

A kir. járásbírósnak, mint telexkönyvi hatóságtól

Nagyenyeden, 1887. december 4.

Sz. 5224—1887.
tkvi.

Arverési hirdmény.

A nagyenyedi kir. járásbírósnak, mint telexkönyvi hatóság részéről közzététeik, hogy a

kir. kincstár végrehajtató 103 frt 80 kr adótőke, ennek az esedékességtől járó 6% kamata, továbbá 56 frt 35 kr illeték, 35 frt 80 kr tagosítási költség, 34 frt 40 kr községi, adó 13 frt 65 kr eddigi költségkövetelésének kielégítése végett végrehajtást szenvedő ügygondnok Bíró Miklós által képviselt Puja Mihaila hagyatéka ellen, a diómáli 179. sz. telexjegyzőkönyvben A+ 1—22. rendszám alatt foglalt fekvőségei 361 frt megállapított kikiáltási árban Diómál község előljárási helyiségében

1888. évi márczius 15-én délelőtti 10 órakor

tartandó nyilvános arverésen kikiáltási áron alól is eladatnak.

Venni szándékozók kötelesek a kikiáltási ár 10%-át készpénzben, vagy pedig az 1881. évi LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított ovadékképesnek nyilvánított értékpapirokban a kiküldött kezéhez letenni — a kir. kincstár kivételével.

A vételár pedig vásárló az arverés jogerőre jutása után 30 nap alatt köteles a feltételekben megnevezett kir. adó, mint letéti hivatalhoz lefizetni.

Különben az arverés megállapított feltételei alóírt telexkönyvi hatóságnál a hivatalos órák alatt és Diómál község előljárási helyiségében megtekinthetők.

A kir. járásbírósnak, mint telexkönyvi hatóságtól.

Nagyenyeden, 1887. december 12.

Sz. 5225—1887.
tkvi.

Arverési hirdmény.

A nagyenyedi királyi járásbírósnak, mint telexkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy

ügyvéd Müller Mihály által képviselt Busetye Juon és Gafta kiskorúknak 75 frt tőke, ennek 1884. évi augusztus 13-tól járó 6% kamata 21 frt költségkövetelésének kielégítése végett végrehajtást szenvedő Solya Niculainak a m.-oesztvei 65. sz. telexjegyzőkönyvben A+ 1—7. rendszám alatt foglalt fekvőségei 1424 frt megállapított kikiáltási árban M.-Csesztve község előljárási helyiségében

1888. évi márczius hó 21-én délelőtti 9 órakor

tartandó nyilvános arverésen a kikiáltási áron alól is eladatnak

Venni szándékozók kötelesek a kikiáltási ár 10%-át készpénzben, vagy pedig az 1881. évi LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított ovadékképesnek nyilvánított értékpapirokban a kiküldött kezéhez letenni.

A vételár pedig vásárló az arverés jogerőre jutása után 2 egyenlő havi részletekben köteles a feltételekben megnevezett kir. adó, mint letéti hivatalhoz lefizetni.

Különben az arverés megállapított feltételei alóírt telexkönyvi hatóságnál a hivatalos órák alatt és M.-Csesztve község előljárási helyiségében megtekinthetők.

A kir. járásbírósnak, mint telexkönyvi hatóságtól.

Nagyenyeden, 1887. december 17.

Sz. 5306—1887.
tkvi.

Arverési hirdmény.

A nagyenyedi kir. járásbírósnak, mint telexkönyvi hatóság által közzé tetéik, hogy a kir. kincstár végrehajtató 160 frt 53 kr adótőke, 24 frt 9 kr illeték és az esedékességtől járó 6% kamata 36 frt 2 kr eddigi költségkövetelésének kielégítése végett végrehajtást szenvedő Bán Pártenia 1. Vadásznak, a farkastelki 120. sz. tjkönyvben A+ 1—6. 8—10. és 12. rendszám alatt foglalt fekvőségei 465 frt megállapított kikiáltási árban Farkastelke község előljárási helyiségében

1888. évi márczius hó 22-én délelőtti 10 órakor

tartandó nyilvános arverésen kikiáltási áron alól is eladatnak, azon feltétellel, hogy az arverés által a CI alatt Bán Vaszília javára bekebelezett lakhatási szolgálmi joga az A+ 1. rendszám házbán s az összes fekvőkre bekebelezett tartási kötelezettség nem érintetik.

Venni szándékozók kötelesek a kikiáltási ár 10%-át készpénzben, vagy pedig az 1881. évi LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított ovadékképesnek nyilvánított értékpapirokban a kiküldött kezéhez letenni. — A kir. kincstár kivételével.

A vételár pedig vásárló az arverés jogerőre jutása után 3 egyenlő havi részletekben köteles a feltételekben megnevezett kir. adó, mint letéti hivatalhoz lefizetni.

Különben az arverés megállapított feltételei alóírt telexkönyvi hatóságnál a hivatalos órák alatt és Farkastelke község előljárási helyiségében megtekinthetők.

A kir. járásbírósnak, mint telexkönyvi hatóságtól

Nagyenyeden, 1887. decz. 17.

Ad 75—1888. sz.
b. v.

Pót-arverési hirdmény.

Tekintettel, hogy a nagyenyedi kir. járásbírósnak 108—1887. sz. a. végzése folytán, nagyenyedi Korbuly Bálintnak, ifjabb Deézsi Sámuel ellen 60 frt s j. e. a foglalás Magyarbágon lett eszközölve, mivel alperes akkor a fentti községben lakott, — ennek folytán a 360—1888. sz. a. végzés alapján, az arverés azon községbe lett kitűzve, de miután a magyarbágoi előljárásnak 139—1888. sz. alatt tett jelentése szerint, miszerint alperes Nagyenyedre költözött, — így az arverési hirdményben megjelölt ingókra, az arverés

Nagyenyeden, 1888. márczius 10-én d.e. 10 órakor

fog megtartatni a városháza előtt.

Nagyenyeden, 1888. évi február 28-án.

GAIZÁGÓ SIMON,
kir. bir. végrehajtó.

Nyomatott Wokál János gyorsasajtóján Nagyenyeden, 1888.

Sz. 5486—1887.
tkvi.

Arverési hirdmény.

A nagyenyedi kir. járásbírósnak, mint telexkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy

a nagyszabeni Albina takarékos és hitelintézet végrehajtató 29 frt 22 kr tőke, ennek 1886. évi január 1-től járó 8% kamata 17 frt 75 kr eddigi költségkövetelésének kielégítése végett végrehajtást szenvedők néhai Márton Nikulsi hagyatéka képviselő Wellmann Rezső ügyvéd által és Márton Maria szül. Popának a nagysergedi 119. sz. telexjegyzőkönyvben A+ 1—7. 9—16. 19—32. 34—44. rendszám alatt foglalt fekvőségei 1469 frt 38 kr megállapított kikiáltási árban Nagyszerged község előljárási helyiségében

1888. évi márczius hó 24-én délelőtti 10 órakor

tartandó nyilvános arverésen kikiáltási áron alól is eladatnak.

Venni szándékozók kötelesek a kikiáltási ár 10%-át készpénzben, vagy pedig az 1881. évi LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított ovadékképesnek nyilvánított értékpapirokban a kiküldött kezéhez letenni.

A vételár pedig vásárló az arverés jogerőre jutása után 3 egyenlő részben 15, 30 és 45 nap alatt köteles a feltételekben megnevezett kir. adó, mint letéti hivatalhoz lefizetni.

Különben az arverés megállapított feltételei alóírt telexkönyvi hatóságnál a hivatalos órák alatt és Nagyszerged község előljárási helyiségében megtekinthetők.

A kir. járásbírósnak, mint telexkönyvi hatóságtól.

Nagyenyeden, 1887. december 20.

Sz. 5487—1887.
tkvi.

Arverési hirdmény.

A nagyenyedi kir. járásbírósnak, mint telexkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a

nagyszabeni Albina takarékos és hitelintézet végrehajtató 26 frt 13 kr tőke, ennek még pedig 22 frt 7 kr után 1884. évi május 1-től 4 frt 6 kr után 1884. július 1-től számítandó 8% kamata, 11 frt 40 kr költségkövetelésének kielégítése végett, végrehajtást szenvedők Muntean Luka hagyatéka képviselő dr. Preda Vazul által és Muntean Anika szül. Katalinnak a nagysergedi 143. sz. telexjegyzőkönyvben A+ 1—31. rendszám alatt foglalt fekvőségei 979 frt 44 kr megállapított kikiáltási árban Nagyszerged község előljárási helyiségében

1888. évi márczius hó 24-ik napján délután 3 órakor

tartandó nyilvános arverésen kikiáltási áron alól is eladatnak.

Venni szándékozók kötelesek a kikiáltási ár 10%-át készpénzben, vagy pedig az 1881. évi LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított, ovadékképesnek nyilvánított értékpapirokban a kiküldött kezéhez letenni.

A vételár pedig vásárló az arverés jogerőre jutása után 3 egyenlő havi részben 15, 30 és 45 nap alatt köteles a feltételekben megnevezett kir. adó, mint letéti hivatalhoz lefizetni.

Különben az arverés megállapított feltételei alóírt telexkönyvi hatóságnál a hivatalos órák alatt és Nagyszerged község előljárási helyiségében megtekinthetők.

A kir. járásbírósnak, mint telexkönyvi hatóságtól

Nagyenyeden, 1887. december 20.

Pántlika giliszta fejestül

HAT PERCZ ALATT

teljes biztonsággal a gyomorból feltétlenül kihajtatik a páfrány tokoacsák által.

Eredeti minőségben egyedül csakis

Schneider József

gyógyszerésznél kapható

RESICZAN

(Délmagyarország).

E kitünő gyógyszer biztos hatásáért jót

állunk.

Egy eredeti doboz ára 3 frt 50 kr.

Posta-utánvét mellett az egész világon szétküldetik.

Hirdmény.

A M.-LAPÁDI EV. REF. EGYHÁZ templomfedele megújítására

1888. márczius 20-ig

nyilvános árlejtési pályázat hirdettetik, melyre nézve felhivatnak szakértő vállalkozók, hogy a nevezett egyház lelkési hivatalánál levő tervrajz megtekintése után, pályázatukat kitett határidőig alóírtathoz adják bé.

M.-Lapád, 1888. febr. 20.

K. LÁSZLÓ SIMON,
ref. pap.

1—3

felhő
bolgá
Bratia
séggel
mely
orosz
mozg
Európ
Vilmo
utóda
a gya
éveve
ilyen
rogató
olvasó
A
azt hi
és kel
I
melye
N
magya
egyén
nemze
zadok
E
testvér
O
sának
nak é
hazafir
bizony
ságot
ott, ho
szolga
között
emberi
nemzet
éles ka
a 16
Eg
évig pü
adatot t
lg
megtold
tett is.
N.
baczonb
Sz
Zófi
származ
Derék sz
Máté ne
a Rikán
iskolában
*)
születési
azt írja,
K. M. 68
születnie
lehet felu
csak az 1